

TOIMINTAKERTOMUS 2008

Tarkoitus ja toiminnan laatu

2. §

Järjestö toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi.

3. §

Tarkoituksensa toteuttamiseksi järjestö

- a) toimii eläkettä saavien edunvalvojana
- b) tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa asiantuntijalausuntoja poliittisille päättäjille ja viranomaisille
- c) pitää yhteyttä vanhus- ja eläkeläisasioiden neuvottelukuntaan ja muihin eläke- ja sosiaalialan sidosryhmiin
- d) seuraa Euroopan Unionin sosiaali- ja eläkepoliittisia linjauksia
- e) edustaa jäsenjärjestöjään yhteisesti sovituisissa asioissa
- f) harjoittaa julkaisutoimintaa sekä järjestää kokouksia ja seminaareja kulloinkin ajankohtaisista edunvalvontakysymyksistä
- g) toimii eläkkeellä olevien yhteiskunnallisen arvostuksen kohottamiseksi ja kansalaissovun edistämiseksi
- h) hoitaa muut yhdistyslain ja näiden sääntöjen määräämät tehtävät.

Toimintakertomus vuodelta 2008

1. Yleistä

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf perustettiin Helsingissä 20. päivänä kesäkuuta 2006. Etujärjestön perustamisella haluttiin terävöittää valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen edunvalvontaa. EETU – PIO:n perustajajäsenet ovat Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf. Virallisesti EETU – PIO on merkitty yhdistysrekisteriin 3.10.2006.

EETU-PIO:n jäsenjärjestöillä oli jäseniä yhteensä noin 270 000 sekä 1371 paikallisyhdistystä. Jäsentyhteisöjen yhdistysverkosto kattaa koko Suomen.

2. Järjestön kokoukset

Järjestön kevätkokous pidettiin 6.5.2008 Kuntatalolla Helsingissä. Kokouksessa oli 18 (18) virallista kokousedustajaa. Syyskokous pidettiin 27.11.2008 Työeläkevakuuttajat TELAn tiloissa Helsingissä. Virallisia kokousedustajia oli läsnä 17 (18).

Kokouksissa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Syyskokouksen alussa esitelmöi neuvottelukunnan jäsen professori Edward Andersson eläkkeensaajien verotuksesta.

Syyskokous valitsi yhdistyksen puheenjohtajaksi vuodeksi 2009 Kansallisen senioriliiton puheenjohtajan Jouni Mykkäsen. Hallituksen muiksi jäseniksi vuodeksi 2009 valittiin seuraavat henkilöt: Kalevi Väisänen ja Hannu Partanen (Eläkeläiset), Hannu Tenhiälä ja Jukka Salminen (Eläkeliitto), Hilikka Häkkilä ja Timo Kokko (Eläkkeensaajien keskusliitto EKL), Marjo Palomäki (Kansallinen senioriliitto, yhdistyksen sihteeri 2009), Ensio Koitto ja Seppo Valmari (Kristillinen Eläkeliitto), Ole Norrback ja Veronica Fellman (Svenska pensionärsförbundet).

Järjestön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin Hedda Bonn ja Timo Vähäkoski ja varatilintarkastajiksi Anita Koski ja Eero Patrakka.

Jäsenmaksun suuruudeksi vuodelle 2009 päätettiin 300 euroa. Lisäksi hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2009.

Kevätkokous antoi kuntavaaleja koskevan kannanoton (liite 1). Syyskokouksen kannanotossa vaadittiin vanhuspalvelujen turvaamista lainsäädännöllä (liite 2).

3. Hallitus ja neuvottelukunta

Hallitus kokoontui toimintakauden aikana neljä (4) kertaa.

Järjestön puheenjohtajana toimi Hannu Tenhiälä (Eläkeliitto) ja varapuheenjohtajina Ritva Laurila (1.1.-15.5.2008) ja Jouni Mykkänen (16.5.-31.12.2008) (Kansallinen senioriliitto). Muina hallituksen jäseninä toimivat Timo Laaksonen (1.1.-29.7.2008) ja Kalevi Väisänen (11.9.-31.12.2008) sekä Hannu Partanen (Eläkeläiset), Hilikka Häkkilä ja Timo Kokko (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL), Erkki Sipilä (1.1.-30.9.2008) sekä Marjo Palomäki (Kansallinen senioriliitto 1.10.-31.12.2008), Sakari Pöyhönen (1.1.-31.7.2008) ja Ensio Koitto (1.8.-31.12.2008) sekä Leena Gabrielson (Kristillinen Eläkeliitto) sekä Samuel Lindgrén

(1.1.-30.8.2008) ja hänen sijaisenaan Torolf Fröjdö (1.9-31.12.2008) sekä Veronica Fellman (Svenska pensionärsförbundet).

Toimintavuoden aikana kaksi hallituksen jäsentä Timo Laaksonen ja Samuel Lindgrén kuolivat. Sakari Pöyhönen luopui luottamustehtävistä sairautensa vuoksi.

Sihteerinä toimi Jukka Salminen (Eläkeliitto) sekä tiedottajina Päivi Kapiainen (1.1.-31.5. 2008) ja Vesa Toikka (1.6.-31.12.2008)(Eläkeliitto). Yhdistyksen taloudenhoitajana oli Seppo Valmari (Kristillinen Eläkeliitto).

Neuvottelukunnan jäseninä toimivat Pekka Tuomisto, Kalevi Kivistö, Pirkko Lahti, Tuula Linnainmaa (1.1.2008-5.5.2008) ja Ritva Laurila (1.10.-31.12.2008), Pekka Heinäharju sekä Edward Andersson. Neuvottelukunnan ja hallituksen jäsenet kokoontuivat yhteistapaamiseen 12.2.2008. Neuvottelukunnan jäsenet osallistuvat EETU-PIOn järjestämään kuntaseminaariin ja Eläkeläisparlamenttiin sekä KELA- ja TELA-tapaamisiin.

Hallituksen kokouksessa käsiteltiin erityisesti edunvalvonta-vaikuttamistyön sisältöjä: eläke- ja sosiaalipolitiikka, vanhuspalvelut, eläkkeensaajien verotus sekä Sata-komitean ja Paras-hankkeen seuranta ja siihen vaikuttaminen.

Nämä asiat konkretisoituivat sidosryhmätapaamisissa, seminaareissa sekä kannanotoissa. Kansainvälinen toiminta keskittyi finanssikriisiin ja sen vaikutusten seurantaan (vrt. luvut 2,5-7). Hallitus keskittyi työssään myös jäsenyhteisöjen toiminnan kehittämiseen sekä viestintään EETU – PION tavoitteiden saavuttamiseksi sekä yhdistyksen työn näkyväksi tekemiseksi sirpaloituvalla etujärjestökentällä.

4. Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokunnan muodostivat jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat. Työvaliokunta kokoontui toimintakauden aikana seitsemän (7) kertaa.

Työvaliokunnan puheenjohtajana toimi Jukka Salminen.

5. Vaikuttamistyö ja sidosryhmäyhteydet

Pääministerin tapaaminen

EETU-PIOn hallitus tapasi pääministeri Matti Vanhasen Kesärannassa 7.5.2008. Neuvottelussa käsiteltiin eläkkeiden ostovoimaan liittyviä asioita (indeksit, palvelumaksut) sekä palveluita ja järjestöjen toiminnan taloudelliseen turvaamiseen liittyviä kysymyksiä (RAY-avustukset).

Eduskuntaryhmien edustajien tapaaminen

Jäsenjärjestöjen puheenjohtajat tapasivat eduskuntaryhmien edustajat eduskunnassa 18.9.2008. EETU-PIOn edustajat keskustelivat heidän kanssaan valtion talousarvioesityksestä 2009 ja muista ajankohtaisista asioista. EETU-PIO luovutti eduskuntaryhmien edustajille talousarvioesitystä 2009 koskevan kirjelmän (liite 3). Kirjelmässä keskityttiin eläkkeensaajien verotukseen, eläkkeiden ostovoiman turvaamiseen, vanhuspalveluihin sekä RAYn avustusten kohdentamiseen lyhentämättömänä sosiaali- ja terveysjärjestöille.

KELA

Järjestön hallitus vieraili johtaja Helena Pesolan kutsumana KELAn pääkonttorissa 29.10.2008. Tilaisuuteen osallistui myös EETU-PIO:n neuvottelukunta. Tilaisuudessa KELAn edustajat esittelivät KELAn palveluja koskevia ajankohtaisia asioita, ns. takuueläkeasiaa (lisäeläke) sekä eläkeläisten osallistumista työelämään.

TELA

EETUn hallitus täydennettynä syyskokouksen edustajilla osallistui TELAn toimitusjohtaja Esa Swanljungin kutsumana 27.11.2008 Työeläkevakuuttajat TELAssa järjestettyyn seminaariin. Mukana olivat myös neuvottelukunnan jäsenet.

Tilaisuudessa TELAn edustajat esittelivät tuoreinta tietoa työeläkepuolelta. TELAn toimitusjohtaja käsitteli seminaarissa maailman talouden heikkenemisen vaikutuksia työeläkkeisiin otsikolla Finanssikriisin vaikutukset työelämäsysteemiin.

Vuonna 2007 TELAan perustettu eläkkeensaajien neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin laaja-alaisesti työeläkepuolen asioita sekä asioita, jotka suoraan tai välillisesti vaikuttavat työeläkkeisiin (esim. Sata-komitean työ, finanssikriisi, TELA-tiedotukseen liittyvät asiat)

Tapaamiset työmarkkinajärjestöjen kanssa

EETU – PIO:n jäsenjärjestöjen puheenjohtajat tapasivat työmarkkinajärjestöjen edustajat kahdessa erillisessä tapaamisessa 4.12.2008.

Työntekijäjärjestöistä tapaamiseen osallistuivat apulaisjohtaja Kaija Kallinen SAK:sta, johtaja Markku Salomaa STTK:sta ja lakimies Jarmo Pätäri Akavasta. Toiseen tapaamiseen osallistui EK:n eläkepoliittinen asiantuntija Vesa Rantahalvari.

Tilaisuuksissa jatkettiin jo edellisenä syksynä käynnistettyä vuoropuhelua järjestöjen välillä. Keskusteluissa olivat esillä mm. indeksikysymykset, elinaikakerroin sekä yhteistyön tiivistäminen. Neuvottelujen ilmapiiri oli erittäin myönteinen.

Työmarkkinajärjestöjen kanssa sovittiin, että järjestöt osallistuvat syys-lokakuun vaihteessa 2009 järjestettävään Eläkeläisparlamenttiin.

Eläkefoorumi

Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä perusti eläketurvaan ja sen kehittämiseen keskittyvän eläkefoorumin. Foorumissa ovat edustettuina kaikki merkittävät tahot (mm. julkinen sektori, eläkevakuutusyhtiöt, työmarkkinajärjestöt, Eläketurvakeskus, Sata-komitea, EETU-PIO). EETU-PIO:n edustajina Eläkefoorumin tilaisuuksissa olivat Hannu Tenhiälä ja Hilikka Häkkinen.

Edustukset

EETU-PIO on saanut lyhyessä ajassa edustajat moniin merkittäviin ryhmiin. Yhdistyksellä on edustus seuraavissa toimikunnissa ja vastaavissa: KELAn neuvottelukunta, KELAn eläkeläisasioiden neuvottelukunta, KELAn asiakasraati, Eläkefoorumi, TELAn Eläkkeensaajien neuvottelukunta ja Selkokieliokeskus.

Lisäksi yhdistyksen jäsenyhteisöillä on runsaasti merkittäviä sidosryhmäyhteyksiä ja edustuksia, joista mainittakoon Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva valtioneuvoston asettama vanhus- ja eläkepoliittinen neuvottelukunta.

6. Tapahtumat

Hallituksen kevätseminaari järjestettiin Kuntaseminaarina 6.5.2008 Kuntatalolla. Seminaarissa alustivat sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä, johtaja Jussi Merikallio ja ylitarkastaja Anne-Mari Raassina. Tilaisuudessa keskityttiin vanhuspalveluihin. Seminaariin osallistuivat myös kevätkokouksen viralliset edustajat sekä neuvottelukunnan jäseniä.

Eläkeläisparlamentti järjestettiin kutsuseminaarina 1.10.2008 eläkevakuutusyhtiö Varman tiloissa Helsingissä. Tilaisuudessa esiintyivät ministeri Astrid Thors, johtaja Jussi Merikallio sekä toimitusjohtaja Sinikka Mönkäre. Parlamentissa käsiteltiin palveluasioita (riittävyys, henkilöstö, talous) sekä järjestöjen taloudellisten toimintaedellytysten turvaamista (RAY-avustukset).

7. Lausunnot

Järjestö antoi vuonna 2008 lausunnot seuraavista asioista:

- Valtion talousarvioesitys 2009 (12.2.2008)
- Kansallinen liikuntaohjelma (13.5.2008)
- Kansallinen eläkestrategia (6.6.2008)
- Lausunto lisäeläkkeiden järjestämisestä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa (19.6.2008)
- Lausunto liittyen Sata-komitean työhön (19.6.2008)
- Kirjelmä koskien valtion talousarvioesitystä 2009 (18.9.2008) ja siihen liittyvä tiedote
- Lausunto HE 112/2008 vp – Vuoden 2009 tuloverolaki ja eräksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi (erityisesti: eläketulovähennys) (1.10.2008)

8. Tiedottaminen ja viestintä

Järjestön tiedottaja on toimittanut tiedotteita tiedotusvälineille järjestön tapahtumista ja kannanotoista. Tapahtumista on toimitettu valokuvia jäsenjärjestöjen käyttöön. Järjestön sisäinen tiedotus on hoidettu pääosin sähköpostitse.

Toimintavuoden aikana laadittiin suunnitelma yhdistyksen kotisivuiksi. Ne päätettiin tilata Kulturhuset AB:ltä (Villa-webpaketti)(19.12.2008). Sivut aukeavat alkuvuodesta 2009.

EETU-PIO antoi seuraavat kannanotot/tiedotteet vuoden aikana: Kuntavaalit – kannanotto (6.5.2008) ja Vanhusneuvostot todellisiksi vaikuttajiksi tiedote (27.11.2008).

10. Talous

Järjestöllä on pankkitili Helsingin Op Pankki Oyj:ssä. Järjestön tulot koostuivat jäsenmaksuista. Kokousten ja tapahtumien kulut hoidettiin pääosin puheenjohtajajärjestön toimesta, joka laskutti ne joko EETU ry:ltä tai muilta jäsenjärjestöiltä.

LIITTEET

- Liite 1 Kevätkokouksen kannanotto 6.5.2008
- Liite 2 Eduskuntaryhmille luovutettu kirjelmä 18.9.2008
- Liite 3 Syyskokouksen kannanotto 27.11.2008

Liite 1

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry Kevätkokouksen kannanotto 6.5.2008

Jaossa yli 1,3 miljoonaa ääntä eläkeläisiltä

Eläkeläisten ääni kuuluviin kuntavaaleissa

Menneillään olevat lukuisat kuntaliitokset ja kuntien palveluiden uudelleen järjestäminen tekevät tulevista kuntavaaleista erityisen tärkeitä ikäihmisille. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry kannustaa eläkeläisiä ja heidän järjestöjään osallistumaan vilkkaasti kunnallisvaalien alla käytävään poliittiseen keskusteluun. Tässä tarvitaan sukupolvirajat ylittävää yhteistyötä.

Vaalien keskeinen kysymys on palvelujen turvaaminen kaikille kuntalaisille. Kuntien järjestämiä laadukkaita palveluita tarvitsevat kaikki ikäihmiset tulotasosta riippumatta. Sosiaali- ja terveystalvet sekä vanhuspalvelut ovat ikäihmisille erityisen tärkeitä. Kunnissa on huolehdittava siitä, että palvelujen saatavuus turvataan myös kuntien reuna-alueilla asuville. Lähipalvelujen turvaaminen ja liikenneverkoston ylläpitäminen sekä kehittäminen ovat oleellisia.

Eläkeläisjärjestöt tekevät kunnissa merkittävää työtä järjestämällä jäsenilleen monipuolista liikunta-, kulttuuri-, matka- sekä muuta toimintaa. Yhdessä oleminen ylläpitää ikääntyvien kuntalaisten toimintakykyä ja henkistä vireyttä. Vireän kansalaistoiminnan järjestämiseen tarvitaan myös kuntien vastaantuloa eläkeläisten elinvoiman ja terveyden ylläpitämiseksi: eläkeläiset tarvitsevat kunnalta tiloja toimintansa pyörittämiseen. Tarjoamalla palveluseteleitä, alennushintaisia teatteri-, uinti- ja kuntosalivuoroja kunnat tukevat ikäihmisten hyvinvointia.

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa on jäänyt jo kolme kertaa 60 prosentin tienoille. Eläkeläiset ovat keskimääräistä kiinnostuneempia oman kuntansa asioista. Jopa 75 prosenttia heistä seuraa aktiivisesti kunnan päätöksentekoa. Jotta eläkeläisten ääni kuuluu vahvana kuntien päätöksenteossa, on heidän syytä käydä aktiivisesti vaaliurnilla lokakuun kunnallisvaaleissa.

EETU ry – PIO rf

EDUSKUNTARYHMILLE

Euroopan Unionin määrittelemän köyhyysrajan alapuolella elää huomattava joukko suomalaisia eläkkeensaajia. Pelkällä kansaneläkkeellä elää 110 000 eläkkeensaajaa. Heidän eläketulonsa ovat perhesuhteesta riippuen 558–495 euroa kuukaudessa.

Lähes viiteen prosenttiin noussut inflaatio, elintarvikkeiden ja energian hintojen sekä sosiaali- ja terveydenhoidon palvelumaksujen korotukset ovat heikentäneet eläkkeensaajien elämäntilannetta. Eläkeindekseissä muutokset näkyvät yli vuoden viiveellä.

Ikääntyville hyvinvointipalvelujen merkitys on keskimääräistä suurempi. Uudistuksista huolimatta perusterveydenhuolto on heikentynyt. Puolet suomalaisista on tyytymättömiä vanhustalvelujen tilaan ja palvelujen saantiin.

Eläkkeensaajat ja verotus

EETU – PIO:sta on merkittävää, että valtion talousarvioesityksessä 2009 esitetään toimenpiteitä eläkeläispuolisoiden verotuksen korjaamiseksi. Jatkossa heidän verotuksensa on samalla tasolla yksinelävien kanssa.

EETU – PIO edellyttää, että kunnallisen eläketulovähennyksen alarajaa korotetaan merkittävästi. Tällä parannettaisiin pienituloisten eläkkeensaajien asemaa.

Esitys kotitalousvähennyksen korottamisesta ja laajentamisesta on veropoliittisesti ongelmallinen. Pienituloisina suuri osa eläkkeensaajista ei voi sitä käytännössä hyödyntää.

Eläkkeiden ostovoiman turvaaminen

Eläkkeiden ostovoiman turvaamiseksi EETU – PIO edellyttää seuraavia toimenpiteitä: Kansaneläkkeiden tasokorotuksia on jatkettava koko vaalikauden ajan. Kansaneläkeindeksi on muutettava vastaamaan työeläkeindeksiä. Työeläkeindeksissä on lisättävä palkkaindeksin painoarvoa nykyisestä 20 prosentista. Työeläkkeiden elinaikakerroin on pikaisesti otettava uuteen tarkasteluun.

Hyvinvointipalvelut ja sosiaaliturva

EETU – PIO vaatii, että vanhustenpalvelujen turvaamiseksi säädetään laki vanhustenhuollosta. Vanhustalvelujen turvaamiseksi koko maassa on kuntien valtionosuuksia korotettava riittävästi. Omaishoitajien tilannetta on parannettava ja oikeudenmukaistettava siirtämällä omaishoidon tuen maksatus kunnilta Kelalle.

Valtioneuvoston asettaman SATA-komitean tehtävänä on suunnitella sosiaaliturvan kokonaisuudistus. Työssä onnistuminen edellyttää, että komitealla on riittävät voimavarat käytössään. Kokonaisuudistusta ei ole mahdollista

toteuttaa kustannusneutraalisti heikentämättä kansalaisten sosiaaliturvaa.
Uudistus edellyttää, että valtio osoittaa tarvittavan lisärahoituksen sosiaaliturvan kehittämiseen.

Raha-automaattiyhdistyksen tuotto jakamattomana sosiaali- ja terveysjärjestöille

Raha-automaattiyhdistyksen itsenäinen asema on turvattava myös jatkossa.
RAY:n kautta tuleva rahoitus on suunnattava leikkaamattomana sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaan.

Helsingissä 18.9.2008

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry

Hannu Tenhiälä
EETU ry:n puheenjohtaja
Eläkeliitto ry
Puheenjohtaja

Jouni Mykkänen
EETU ry:n varapuheenjohtaja
Kansallinen senioriliitto ry
Puheenjohtaja

Kalevi Väisänen
Eläkeläiset ry
Hallituksen jäsen

Hilkka Häkkinen
Eläkkeensaajien Keskusliitto – EKL ry
Puheenjohtaja

Ensio Koitto
Kristillinen Eläkeliitto ry
Varapuheenjohtaja

Samuel Lindgrén
Svenska pensionärsförbundet rf
Ordförande

Liite 3

Sk271108

VANHUSNEUVOSTOJEN TOIMINTA TURVATTAVA

Maamme väestö ikääntyy nopeasti. Kuluvan syyskuun aikana alimman 63-vuoden eläkeiän saavuttaa 10 000 henkilöä. Eläkkeellä on tällä hetkellä 1,3 miljoonaa henkilöä, joiden mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnassa on parannettava.

Kielteisin asia ikäihmisten kannalta oli EETU:n TNS-Gallupilla teettämän selvityksen (2007) mukaan se, että he eivät tule kuulluksi omissa asioissaan. Eräs tapa vahvistaa kuulluksi tuleamista sekä ikäihmisten vaikutusmahdollisuuksia maassamme on vanhus-neuvostojen aseman parantaminen. Kuntien on turvattava niille riittävät voimavarat. Tämä mahdollistaa vanhusneuvostojen toiminnan kehittämisen todellisiksi ikäihmisten asioiden asiantuntijoiksi ja vaikuttajiksi kunnissa.

Ikääntymiseen liittyvien palveluhaasteiden ratkaiseminen edellyttää alue- ja kuntatasolla saumatonta yhteistyötä. Eläkeläisyhdistysten työ on ennaltaehkäisevää toimintaa. Se tukee itsenäistä selviytymistä sekä lisää toimintakykyä ja elämänlaatua. Osallistuminen vähentää sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttöä. Toiminnalla on tutkimustenkin mukaan elämänlaadun lisäämisen lisäksi kansanterveydellisistä ja -taloudellista vaikutusta.

Vähintä mitä kunnat voivat tehdä työn tukemiseksi on luopua tilavuokrasta sekä järjestää kunnolliset kokoontumis- ja pienryhmätilat yhdistystoiminnalle. EETU:n jäsenjärjestöjen yhdistykset muodostavat maan kattava 1371 yhdistyksen ennaltaehkäisevää työtä tekevän verkoston. Viime vuonna EETU:n jäsenyhteisöissä koulutetut vertaisohjaajat ohjasivat esimerkiksi 2 369 liikuntaryhmää.

.